

# TELEGRAFUL ROMÂNUL

Nr. 29. ANUL XV.

Sabiu, in 21 April 1867.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat' prin scrisori francate, adrese catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 po 1/2 anu. 6 fl v. a.

Insertele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirula, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

## Evenimente politice.

Sabiu 8 April.

In nrala trecutu amu atinsu despre scomositate a dietei din Boemia. Cert'a cea mai inflacurata fu in siedinti'a din urma intre minoritate si majoritate. Cea d'antiau au protestatu contra alegerilor in senatulu imperialu, precandu acest'a le sprigini. Minoritatea se vediu nevoita acum a pasi la protestu, care maresialulu de tiera promite a-lu adauge protocolulu dietalu.

Minoritatea dupa ce da protestulu se gata de plecatu si intre strigate de „slava“, pre cari le acompanziata si galeriele dietei, ese afara. Galeriele inca a trebuitu sa fia desiertate in urm'a acestei demonstratiuni.

Diet'a dupa aceste, avendu inca atati membri, cati sa aduca unu conclusu (135), primesce propunerea majoritatii pentru alegerea in senatulu imperialu, carea dupa o intrerumpere scurta a siedintei se si pune in lucrare.

Resultatulu alegerei e 40 constitutunali (reichsratisti) si 14 nationali (cechi). Intre deputatii constitutunali e alesu si du min. de Beust.

Senatulu imperialu nu are acum pedeci si se va si aduna preste tempu scurtu. Ministeriele sunt gramadite cu pregatirea de propuneri si proiecte. Se vorbesce multu de introducerea respunsabilitatii ministeriali si dincolo de Lait'a. Si delegatiunea transilvanica se considera de acum intre propunerile aceste. Se vorbesce ca va constá din 60 membri; din 20 din cas'a de susu si din 40 din cas'a de josu.

Foi'a oficiala din Bud'a-Pest'a anuntia, ca tote delictede de pressa comise pana la 17 April 1867 nu au involvatu pari din partea privatiloru, ci suntu intentate curatu numai din partea deregatoriei, — se ierta (amnestiaza).

La „A. A. Ztg.“ scrie unu condeiu oficiosu din Vien'a: Aru retáci cine-va candu aru crede ca desbaterile corónei cu Ungari'a aru fi incheiate cu primirea elaboratulu afaceriloru comune. Diet'a ungeresca indata co se va aduna dupa pasci, va ave de eliminatu unele puncte insemnate din legile din 1848 precum: delaturarea demnitatiei palatiale, stergerea — séu neintroducerea gardei nationale si indreptátirea regimulu de a puté disolve diet'a, si pana nu va fi votatu acest'a bugetulu.

Dupa o insciintiere din partea banului Croatiai diet'a croata carea se aduna in 1 Maiu nu va avea alta de facutu decátu de a primi rescriptulu respundietoriu la adresa, a desbata asupr'a acestui'a si aduce unu conclusu, care sa fia apoi asternutu Maj. Sele.

Denumirea unui magiaru de comissariu regescu in Fiume (municipiu mai multu italianu), au facutu sänge reu in slavi, pentruca ei privescu in acest'a o actiune contra regatulu triunitu (croato-slavono-dalmatinu).

Afacerea Luxemburgulu pare ca s'a mai asiediatu. Scirile numai suntu tocma asiá ascútite cá in dilele trecute. Cu lóte aceste de pregatiri de inarmári e vorb'a in tote partile si aducatorii de noutati sciú sa ne spuna de noue masinari de omoru, aflate in Franci'a, acum de curendu.

In Berlinu scotu ómenii de statu argumente noue, cari indreptatescu pre Prussi'a a tinc ocupatu Luxemburgulu.

Se vorbesce ca corpusile legislative din Franci'a voru dá imperatulu putere absoluta pre tempulu resbelului; ele pe sine insa se voru amaná.

Ans'a la conflictulu de fatia dupa „Debats“ a fostu urmatórea: Prussi'a cugetá a trage regatulu Olandei in federatiunea germana de nordu, séu alu

intrupa in Prussi'a. Regele si ministri Olandei afluandu de intentiunea acest'a prussiana au venitu la ide'a de a cede Franciei Luxemburgulu spre a ave in aceea unu aliatu tare. — Totu acea foia spune, ca se lucra energeticu pentru o aliantia intre Franci'a si Angli'a pentru aপরarea Olandiei.

Scirile despre aliantie inca nu lipsescu. Se spune de o aliantia intre Franci'a, Itali'a, Austri'a, Dani'a, Norvegi'a si Svedi'a. — Alte versiuni suntu despre o apropiare a Prussiei de Austri'a si scirile mergu asiá departe de spunu, ca Br. de Beust aru fi pretinsu dela Prussi'a cá pretiu de o aliantia, delaturarea tratatulu de pace dela Prag'a si inlesnirea de a capeá Austri'a o pusetiune in Germani'a egala cu cea a Prussiei.

Cestiunea orientala se pare infundata prin cea a Luxemburgulu, ceea ce póte fi numai la parere, pentruca cetimu, ca Port'a e aprópe de a pasi ostila contra Greciei. — Russi'a, carea inca arméza si concentreza trupe in partile de média di ale imperiului seu, se dice ca se va folosi de ocaseiunea eventuala din apusu, va intreveni in favórea popóreloru crestine din Turci'a si se va multiami a plautá crucea pre biseric'a St. Sofie in Constantinopole (dídita de Iustinianu Imperatulu romanu la 525 d. Ch. iera dupa caderea Constantinopolei la 1453) prefacuta in mosice turcesca) si apoi dupa ce va stramutá tronulu dela Aten'a acolo se va intórce acasa.

De aceea va fi interesantu a mai adauge si seira d-la marginea Poloniei din 12 April 1867, in care se spune de nou despre mesururi de trupe spre média di, despre intárituri in Varsiovia, in Mordlin si Zamosc. In cercurile acestoru trupe se vorbesce de o pornire spre Siuml'a (in Turci'a) cá de unu ce, ce are sa se intemple cátu mai curendu.

Cu lóte ca aceste suntu numai sciri si adevet'a stare a lucruriloru, care se petrece intre diplomati nu se scie, dupa cele de mai susu amu ave urmatórea constelatiune: In apusu Franci'a contra Prussiei, la média nópte Dani'a contra Prussiei, Svedi'a si Norvegi'a in resaritulu de média nópte contra Russiei (candu aru fi aliata acest'a cu Prussi'a); la média di Austri'a neutrala cu unu corpu de observatiune in apropierea Germaniei, Itali'a si Angli'a cu marin'a in marile turcesci contra Russiei; abstragendu dela pusetiunea ce aru luá statele americane nordice.

Cá unu curiosu adaugemu si o pretinsa expectatiune a principelui Gorciacofu, ministru rusescu, ca adeca pre Napoleonu III astadi, numai pálmile ce i le da Bismark din drept'a si din stang'a, lu mai tinu in picióre. Se insemnámu ca inainte de resbelulu orientala din 1854 inca a jucatu o palma a unu diplomatu rusescu o rola insemnata.

## Din Pest'a.

Conferinti'a deputatiloru ardeleni s'a readunatu in 12 April la 4 óre dopa amédi spre a mai discutá inca unele cestiuni in privinti'a Transilvaniei. Presiedinti'a o purtá si acum ministrulu de justitia, Gál de Hilibu face o espositiune despre referintiele urbariale in Transilvani'a incependu de pre la 1754 si termina cu invinuirea tribunalulu supremu, carele dupa densulu trebuie sa se strámute numai decátu la Pest'a, cá sa fia sub mai buna priveghiare. In fine face unele propuneri privitóre la deslegarea referintieloru urbariale.

Hosszu se invoiesce cu propunerea lui Gál de a se institui judecatorii de sine statatóre ambulante pentru instanti'a prima si pentru sectiuni separate in afaceri urbariale si la tribunalele superioare; se invoiesce si cu impártirea locului de pasiune pre calea oficialoru; dara incátu privescu comasatiunea apoi crede

ca aceea intre románi se va puté esecutá cu mari greutate, intre unguri pre lánga asistinti'a militara; in secuime insa nici intr'unu modu.

Gezö aru dori cá sa se reguleze mai intai cestiunea despre sicalica haereditas si apoi sa fia vorb'a despre regularea proceseloru urbariali.

Conte D. Telechi sen. nu vrea sa recunosca ca totu pmentulu secuiescu e sicalica haereditas. Elu doresce cá in lege sa se tina socotéla de impregiurarea, cá fia-carele sa aiba pamentu dupa cum a fostu la 1848 in scrisu in tabelele de dare.

Hosszu o afla acest'a de prisosu de órece patent'a din 1854 spune apriatu ca totu pamentulu colonialu a intratu la 1819 in tabelele de conscriptiune, de unde urméza, ca fia-care omu in tier'a secuiesca, carele avea o atare posesiune in 1848, se priveisce de eliberatu. Si Mikó si Gál suntu contra acestei interpretatiuni. Zeyk este de parere ca interpretatiunea sa se faca objectu de pertractare in corpusile legislative. Al. Dószá in crede cestiunea apretiarei ministrului.

In fine se pune pre topetu cestiunea montana. In privinti'a acest'a ie dep. Abradului Széles cuventulu si face o espunere despre legile, statutelé si ordinationile privitóre la montanu, pana la inceputulu lui Marte din anulu acest'a si spriginescu réintroducerea legiloru de pana la 1848. — Contr'a celei emise in tempulu din urma au recursu Simeonu Ballintu si Dionisiu Tobias la ministeriu (ungurescu). — Cont. S. Vass dice, ca Abrudenii aru fi demni de compatimitu, candu s'aru pune in lucrare ordin. din 1 Marte 1867, pentruca din câte legi montane cunosce elu, nici un'a nu e asiá asupritóre cá acest'a. Cu acestea se incheia conferinti'a.

Ministrulu multfamesce pentru concursulu membriloru conferintiei prin lamuririle loru si promite ca va face totu ce e de lipsa pentru binele, folosulu si liniscirea locuitoriloru Transilvaniei.

Unu corespundinte din Pest'a alu Pressei celei noue descrie geneasa proiectulu de conclusu a lui Deák, privitoriu la cestiunea croata, in modulu urmatoriu:

De unu tempu incóce cercurile politice se ocupa mai numai cu cestiunea croata. Partitele au tinutu conferintie in privinti'a acest'a si s'au incercatu mai de multe ori, de-si in desiertu, de a aduce opiniunile diferiteloru partite in consonantia. Intr'aceea ministeriulu se consultá in sinulu seu si cu barbatii de statu de dincolo de Lait'a (Beust si Kussevich) fára cá sa fi ajunsu la unu resultat finalu. Cu lóte ca se asigura, ca intre ministrii ungeresci si intre DD. Beust si Kussevich nu au existatu nici o diferentia principala, esentiala de opiniune, totusi ei au fostu totudeodata in dubiu, ca pana unde au de a merge in cestiunile contra Croatiai. In fine au fostu remasu cá incurcaturile din apusu sa grabesca otárierea finala, si se asigura, ca depestele din Parisu si Berlinu au avutu influentia forte mare asupr'a otárierei acesteia finale. Si intru adevéru, conclusulu de proiectu alu partitei ministeriale se deosebescu de opiniunile, ce le-au avutu partii'a aceea inainte numai cu vre-o câte-va septemáni totu despre cestiunea acest'a. Atunci érá tare otárita, de a anexá Fiume Ungariei, si de a nu permite cá Croatiai sa fia representati in delegatiunea afaceriloru comuni fára prin diet'a din Pest'a. Deci déca cestiunile acesteia dócu acum'a nu suntu accentuate asiá tare, aceea e unu sacrificiu, care l'au adusu regimulu ungerescu relatiuniloru politice, ce ne amenintia. Acum'a insa trebuie sa se faca necesitate sacrificiulu, acestui'a dietei plausibila; ceea ce au fostu unu lucru greu, fiinduca stang'a nici dupa espunerea motiveloru politice celoru urgenti, nu se puté induplecá, cá sa primésca con-

clusulu de proiectu ministerialu. Erá de temutu, ca acest'a va cadé in casa si nu se va primí, pentru aceea se determiná Deák, de-si nu prea bucurosu, de a-lu representá prin numele seu.

Desbaterea in privinta acest'a au fostu scurta, cáci o desbatere mai indelungata mai curendu aru fi fostu periculosa. Partita se facu atenta, ca acel'a trebuie realizatu fara nici o strafomare, deca nu va vrea sa periclitize existinta ministeriului Andrassy, si in modulu acest'a s'au mantuitu. Insa invingerea, ce o au eluptatu ministeriulu, este o invingere de a le lui Pyrrhus (?); inca o victoria cá acest'a si elu este perdutu, pentruca in tote cercurile domnesce o nemultiamire mare cu deslegarea a acest'a a cestionei croate. Chiaru si cas'a de susu este nemultiamita si au evitatu ori-ce discussiune despre objectulu acest'a neplacutu. Predarea cetátiei se privesce aci cá unu actu alu lasitátiei si de rusine. Dupa cum se vede stang'a aru vrea, cá Croati'a sa nu primésca complanarea oferita. Candu s'aru intempra acest'a, ministeriulu — chiaru si deca aru voi — nu aru mai puté aduce altu actu de indulgentia si aru fi silitu a intrebuintia fortia. Insa croatii póte ca nu voru lasá sa vina lucrulu pana intr'atát'a; conducatori ei au primitu inscintiare din Vien'a, ca de acolo nu au sa ascepte nici unu ajutoriu, ca se doresce impacarea cu Ungari'a si deca va fi de lipsa se voru sili la acest'a. Prin urmare Dni din Agram voru fi cu ratiune si se voru invoi.

De a g u 1 Aprile 1867.

La articolulu din 31 Ian. a. c. publicatu in nr. 12 a „Gaz. Trans.“ de unu „Unitu si una Neunitu“ din Bobohalm'a, subscrisulu, la acelea puncte calumniatóre da urmatoriulu respunsu:

De vreme ce Inspectorii de scólele districtuale au strens'a datoriu, cá candu se va redicá vre-unu edificiu de scóle, se céra mai intáiu binecuvéntarea, aprobarea si invoirea supremului Inspectoratu de scóle, care s'au si facutu din partea acestui Insp. scol. in 12 Aug. 1863 nr. 74 pentru scólele tractuale, pre lánge aceea descoperire, cumca comunele bisericesci din tractulu Ternavei de josu gr. or. suntu amestecate cu gr. cat. venitorile comunale inca le suntu amestecate, si asiá in urm'a descoperirei oficiului procesuale de cercu respective a zelosului D. Macaveiu Pop, aru fi cu scopu a se redicá scóle in comunele mestecate sub unu edificiu pentru in-

cunginurarea speselor, si mai curenda ispravirea acelor'a. — La acest'a i s'au resolutu subscrisului din partea supremului Inspectoratu scolariu gr. or. sub nr. scol. 105 dto 21 Aug. 1863 cumca Inaltu acel'a se invoiesce, cá sa se edifice cládiri de scóle sub unu coperisiu, in sa cu doue odei deosebite, nu pentru altu ceva-si, ci numai cá caracterulu scólei nóstre sa se sustina si cá sa nu ne amestecám in jurisdictiunea altei biserici. — Despre acest'a D. Jude procesuale luá asupra a incunosciintia si pre ordinariatu gr. cat. — Acest'a inca s'au facutu — de unde asemenea invoire s'au datu, care se afla de fatia si la D. Jude proc. cu dto 21 Sept. 1863 nr. 667. Asiá dara numai in inticlesulu acestoru citate concedii Inalte subscrisulu au caletoritu in cercu impreuna cu D. Jude proces, in an. 1863 pentru super-edificarea scóleloru in comunele mestecate: Cucerdea, Chincisiu si Bobohalm'a, cu care ocaziune fiindu in cartiru togm'a in cas'a neunitului Nicolae Pop, care au cetitu ordinatiunile ambelor ordinariate, in a caroru inticlesu s'au si super-edificatu scóle confessionale deosebite. Asiá dara nu e dreptu, ca in comun'a Bobohalm'a este scóla comunala, ci din contra suntu doue scóle confessionale sub unu edificiu, din care causa nu amu pututu suferi, cá „Unitu si Neunitu“ sa puna Invatiatoriu de alta confessiune fara scirea acestui Inspectoratu in contr'a ordinatiuniloru sele, — dupace fostulu Invatiatoriu in anulu scolariu 1865/6 in comun'a Bobohalm'a Emanoil Tolan s'au multiamitu de aceea statiune din causa, ca nu si-au pututu scóte léfa sea, intorcendu-se a casa in Seplacu numai cu unu bubeu, si nisce zelóge date de antistele comunale. — Acestu Inspectoratu scolare vadiendu nepasarea inaintestatoriloru comunali au datu unu cerculariu in 27 Iuliu 1866 nr. 106 cátra tote Eforiele scolare tractuale, ca acestea de tempuriu sa otáresca léfa Invatiatoriloru, cá statiunile vacante sa se póta suplini. — Dintre tote comunele supuse acestui Inspectoratu numai singura Bobohalm'a n'au facutu destulu — n'au otáritu léfa, cá sa se póta de tempuriu slobozi concursu, si nici nu s'au ingrigitu de Invatiatoriu. Sosindu tempulu invetiaturei de iérna si aflandu-o fara Invatiatoriu, silitu au fostu acestu Inspectoratu scol. a face aratare cátra D. Jude procesuale cá se indatorede pre comun'a nóstra bisericésca din Bobohalm'a de a otári léfa pentru Invatiatoriu, cá si acestu Inspectoratu sa se póta ingrigi de Invatiatoriu. — De-si din partea D. Jude proces. s'au facutu destulu acei provocári totusi

Bobohalm'a n'au otáritu léfa, si asiá m'amu vedutu silitu a tramite pre tinerulu Atanasie Truti'a din Selcudu de Invatiatoriu, care are o purtare buna, si care nu-i pruncu (precum dice „Unitu si N. U.“), ci este in varsta de 23 de ani. Ce se atinge despre sciintiele acestui tineru pótesca „Unitu si Neunitu“ atátu la gimnasiulu din M. Osiorheiu, cátu si ai vedea testimoniulu seu cumca au absolvatu 3 clase gimnasiale cu sporiu bunu. Acest'a s'au recomendatu de Invatiatoriu nu pentru altu ce-va, ci numai pentruca este in stare a duce in continuitate invatiatur'a prunciloru cu a Invatiatorului din anulu precedent. Pre acest'a l'aru fi si primitu poporulu nostru, dara antisti'a comunala s'au impotrivotu preste competintia ei, póte pentru aceea, ca acest'a n'au complimentatu din destulu pre acei antisti — Ce se atinge de Filonu Pang'a acest'a s'au prezentatu acestui Insp. scol. caruia i s'au spusu ca nu se póte primi de Invatiatoriu in scóla confessionala din Bobohalm'a din piciuna binecuvéntata, totusi pre acest'a antisti'a com. l'au pusu de Invatiatoriu fara invoirea Inspectoratului scol. aretata antistiei comunale in 19 Nov. nr. 170, si l'au bagatu in scóla nóstra care si-au si inceputu cariera de invatiatura in 6 Dec. 1866 cu aceea dechiaratune din partea lui „Unitu si Neunitu“, cumca acestu Inspectoratu nu poruncesce nimenui la scóla loru, ci ei voru pune pre cine voru vré de Invatiatoriu. — In 7 Decembre mergendu la Bobohalm'a pentru ratiociniulu bisericescu, unde sosindu si intrebandu ca cum stau cu scóla, au respunsu: ca au auditu cumca Notariulu si Bireulu au pusu de Invatiatoriu pre unu fecioru unitu din Petrilaca, la acest'a intemprare m'amu vedutu silitu a tramite doi membri din Eforia scolara, cá sa chiame pre pusulu Invatiatoriu de fatia si sa incuie scóla, tramisii mergendu la scóla nu l'au aflatu acolo (cáci acest'a mai inainte cá tramisii au sositu in fati'a poporului), ci numai 4—5 prunci jucandu-se in scóla. Aducendu tramisii chei'a scólei, s'au intrebatu Filonu Pang'a, ca cine l'au pusu pre elu de Invatiatoriu, si au respunsu ca Notariulu si Bireulu. Subscrisulu de nou iau spusu, ca nu-lu póte cunosce de Invatiatoriu. — Asiá dara la cererea poporului Dimitriu Popu, si totusi nu sciú ce au pututu aduce pre Filonu Pang'a la aceea de a me cercá mai tárdiu prin o epistola privata in care se róga de restituirea lui in postulu invatiatorescu, incidiendu in aceea epistola 5 fl.—léra 5 fl. promitendu-mi a-mi

## FOISIÓRA.

**Impartasiri dintr'unu manuscriptu,**  
ce tractéza despre Dreptulu Canonu alu Bisericeii  
greco-resaritene ortodoxe ecumenice.

Despre manastiri.

I. Manastirea este locu santitu indiestratu cu biserica si alte zidiri pentru adpostirea calugariloru, cari s'au destinatu spre viétia singurateca si contemplativa dupa cuvintele Mantuitorului: „de vrei sa fii deseversitu, mergi, vinde averea ta, si o da seraciloru si vei avea comóra in ceriu, si vino dupa mine“ (.)

Spre intemeierea vre-unei manastiri prescriu canónele, cá fundatorul sa-si descopere Episcopului eparchialu intentiunea sea pentru intemeierea manastirei in complexulu eparchiei, si sa arete mijlócele banale, ce se ceru pentru infiintarea, indiestrarea si sustinerea unei manastiri, si deca fundatorul aru dorí sa impreune cu manastirea si unu Nosocomiu, seu alte asiediaminte filantropice si literarie, atunci elu este datoriu a asigurá prin mijlóce banali si a jungerea acestoru scopuri, si despre tote a face cartea fundatiunale, si a o predá Episcopului, carele cercetandu-o, si aflandu-o de buna, randuesce, cá cartea fundatiunala sa se pastreze in archivulu episcopiei, si totu odata designéza Episcopulu din'a, candu va estí la fati'a localu zidindei manastiri spre severisirea rugaciuniloru pentru punerea temeliei a zidiriloru intentiunate. Tote acestea au a se observá strensu, cáci canonulu alu 4-lea alu Sinodulu ecumenicu IV. demanda: „cá nime sa nu zidésca manastire fara de voi'a Episcopului. (.)

II. Fia-care manastire este subordinata ju-

risdictiunei acelei Eparchie, in alu cárei complexu se afla.

Cumca fia-care manastire trebuie sa fia subordinata jurisdictiunei acelei Eparchie, in alu cárei complexu se afla, acest'a aduce cu sine firea lucrului, cáci fia-care manastire este parte intregitóre a Eparchiei, si acestu asertu nu suferu nici o indoela. Vremu in sa sa intarimú asertulu nostru si cu canóne, si adeca 1, cu canonulu 34. apostolescu, unde Episcopulu i se da dreptulu de a face in Eparchiea sea tote, cate se cuvino Episcopiei sele si sateloru celoru de sub dens'a; — 2, cu canonulu 18 si 23 alu Sinodulu ecumenicu IV, care renduesce, ca calugarii conjuratori in contr'a Episcopulu cadu din trépt'a loru; — 3, cu canonulu 4 alu Sinodulu ecumenicu IV carele prescrie, ca fara aprobarea Episcopulu eparchialu nu se póte zidi nici o manastire; — 4, cu canonulu 11 alu Sinodulu ecumenicu VII., care da Episcopulu dreptulu de a pune Economu in manastire, deca Igumenulu au negligatu aceea; — 5, cu canonulu 1 alu Sinodulu localu I-II din Constantinople, care prescrie, ca fara aprobarea Episcopulu nu se póte inaintá nime la trépt'a monachale; 6, cu canonulu 4 alu aceluasi Sinodu localu din Constantinople, pe basea cáru Episcopulu i se cuvino dreptulu a stramutá dupa chipsuial'a sea pe calugari dintr'o manastire in cealalta, seu a conferi vre-unui calugaru parochi'a spre pastorire.

III. Óre au manastirile numite „Stavropighii“ si „inchinate“ basea canonica?

Cá sa putemu aflá, ca óra manastirile numite „Stavropighii“ si „inchinate“ au basea canonica, este de lipsa a premite definiti'a loru. Si asiá dicemu I, ca manastirile „Stavropighii“ suntu acele manastiri, care fundatorul le inchina jurisdictiunei vre-unui Patriarchu, si acest'a da binecuvéntare la zidirea manastirei, si tramite o cruce, carea se pune in temeli'a zidindei manastiri, si in care apoi Patriarchulu esereitéza jurisdictiunea archierésca cu

totale eschidere a Episcopulu, in a cáru Eparchiea este acea manastire. — II. ca manastirile „inchinate“ se numescu in Romani'a acele manastiri, ai caroru fundatori au testatu la vre-unu patriarchatu, seu la unele manastiri dela Resaritu, o parte din venitul anualu manastirescu cu scopu, cá si acolo sa se faca rugaciuni pentru sufletele loru, si apoi din motivulu acestui ajutoriu anualu Patriarchulu, si respective Igumenii aceloru manastiri dela Resaritu si au insusitu, cu sprijón'a stapanirei civile, jurisdictiunea asupra manastiriloru, ce suntu in Eparchiele din Romani'a, cu totale esturbare a jurisdictiunei Episcopiloru eparchiali.

De-si aceste definitiuni de ajunsu ne arata, ca manastirile numite „Stavropighii“ si „inchinate“ n'au basa canonica, pentru ca nu corespondu canóneloru principali: totusi din privire la insemnatarea obiectului ne simtimu indatorati a documentá mai pre largu ilegalitatea, ce prin abusu s'au introdusu in aceste manastiri.

IV. Stavropighiele suntu anticanonice.

Noi afirmám, ca Stavropighiele suntu anticanonice, cáci canónele nu pomenescu nimicu despre astfelu de soi de manastiri, ci din contra in canóne se amintesce in de obste numai despre manastiri, cá despre unu institutu bisericescu, care cá atare este normatu in tote referintiele sale interne si externe.

Aflám in sa amintire despre „Stavropighii“ in interpretarea canonulu 31 apostolescu la Balsamonu si Pidalionu. Canonulu acest'a prescrie: „ca presbiterulu, carele despretuesce pe Episcopulu seu si face adunári de crestini si infiintédia altariu fara de a dá vre-o vina asupra Episcopulu seu, — sa se depuna cá unu ambitiosu; asjiderea si clericii si toti, cati se voru dá lánge elu, ear cei mireni sa se segegeze, acest'a in sa facase dupa un'a si a dóu'a si a trei'a admonitiune a Episcopulu“. Noi in canonulu acest'a nu aflám alt'a decátu indatorire, cá fia-care preotu, clericu si crestinu trebuie sa se

(.) Mateiu XVI, 24.—XIX. 20.

(.) Vedi si Can. I. alu Sinod. I, II, din Constantinople.

dă mai târziu, aceluși unu tinere cu atâtea documente produse de purtare buna, precum dice „Unitu și Neunitu“, nu aru fi făcut'o. — Póte dara vedea on. publicu cetitoriu ca calumnia „Unitului și a Neunitului“ nu e dreptă, precum nici aceea, ca subscribulu n'au fostu în scóla, n'au tractatu brutaliter cá unu leu acestu Inspectoratu, n'au făcutu alt'a, decâtu si-au implinitu detori'a scotendu afara din staulu pre celu ce n'au intratu pe usia. — Precum mai susu amu pomenitu, la cererea poporului i s'au renditu de Invatiatori numai pre semestrulu de ierna Dimitriu Pop Cantoru locale, cărui'a i s'au și datu chei'a scólei, pre lângă aceea strinsa îndatorire, ca de ori și ce confessiune sa primésca prunci în scóla, însă cei de alta confessiune sa invetie religi'a la Preotii lor. Acestu Cantoru au mai suplinitu acolo postulu invatiatorescu și în anii 1863-4, care de aru fi fostu patatu cu purtare imorală (precum dice „Unitu și Neunitu“), în acelu casu poporulu nostru decum Invatiatori, ba nici Cantoru nu l'aru suferi la biseric'a lor, asiá dara nu e dreptu nici aceea, ca poporulu au remasu uimitu de fapt'a subscribulu, ci multiamitu cu substituirea acestui'a de Invatiatori, care se adeveresce cu aceea, ca la cercetarea scólei în 25 Ianuariu s'au aflatu în scóla 30 de prunci de confessiunea gr. or. iera de cei gr. catolici 2 români și 2 țigani; căci gr. cat. abiá suntu a sieptea parte. — Someti'a sez neputendu-o infrená „Unitu și Neunitu“ au cerutu o comissia dela presiudu comitatense pentru documentarea unoru aretări a lorů fara temeiu, care le-au și dat'o, macaru cá acestu Inspectoratu maritalu presiudu i-au făcutu aretare, în care au aretatu cumca poporulu de confessiunea gr. or. este liniscitu în privinti'a invatiementulu scolaru, are scól'a sea proprie confessiunala, fara amestec cu ceea gr. cat., totusi deca maritu acelasi are a esmite comissione pentru imbunatăre scólei, ori în ce privintia, și subscribulu va participá la aceea, numai sa nu-si intinda influinti'a sea preste inalt'a ordinatiune gub. din 5 Aprile 1853 nr. 1493. 721. asupr'a scóleloru populare. Viediendu ca aretarea Inspectoratulu nu se respectédia, n'au aflatu cu cale a participá, nici a-si dá reflexiunea sea, rezervandu aceluși a o arată la locuri mai inalte, dupa ce va vedea efeptuirea acelei comissuni. — Nu e dreptu nici aceea, ca în Selcudu aru fi Invatiatori Unitu în scól'a gr. or., căci Invatiatoriulu de acolo Vasile Pop este de religiunea gr. or. care cá atare

este și decretatu de inspectiunea suprema scolară înca în 3 Decembre 1864 nr. 217, — iera în Vidrăsecu nu e scóla nici gr. nici gr. cat., acolo se tine invatiatori'ntr'o casa privata, poporulu de acolo gr. or. nu e în stare a-si tine Invatiatori de sine, totusi religi'a la prunci o propune Preotulu nostru.

Pat'a ce o pune „Unitu și Neunitu“ din Bobohalm'a pre subscribulu în „Gazet'a Trans.“ nr. 12 nu póte isvori de airea, decâtu de acolo, căci acesti'a cá nisece ómeni cu caracteru, și totum fac a comunei, sa tinu deonestati înainte a acelei'a, pentruca n'au pututu remanea de invatiatori Filonu Pang'a, ba póte și aceea le-au datu ansa, căci cu privilegiu ratiociniulu bisericescu, întrebându-se poporulu nostru si Efori'a scolară pentru ce n'au ingrigitu, și provediutu scól'a din lantru cu cele de lipsa, la care poporulu au respunsu: ca pentru ispravirea, și procurarea celor de lipsa în scóla au adunatu Judele comunalu dela tóta cas'a 80 xr. v. a. și o ferdelă de bucate. Ce au făcutu cu acestea noi nu scim, vedemu cá n'au lueratu nimic'a la scóla. — În urm'a acestor'a acestu Inspectoratu s'au vedutu silitu a recuirá pre D. Jude procesuale a stringe la dare de séma pre antisti'a comunala, și a o îndatorá, cá sa procure cele de lipsa la scóla cu atá'ta mai vertosu, ca Judele comunalu s'au amestecat și în treb'a cemeteriulu bisericescu luandu la sine 16 fl. v. a. arend'a aceluși de pre anulu trecut, totu pentru titlu'a scólei, póte acestea au datu ans'a cea mai mare la scorniturile fara nici unu temeiu, cu care numai din malitia s'au silitu a patá înainte on. publicu cetitoriu pre subscribulu fara vina; — ca de aru fi fostu, și aru fi „Neunitu“ cu rávna pentru scóla, pentru otárirea lefei invatiatorescu, și pentru înaintarea pruncilor în invatiatură, care subscribulu Inspectoratu au speratu dela elu, cá dela unu románu — posesorulu — și înainte statatoriu a comunei, ambe scólele din Bobohalm'a s'aru fi pututu ispravi și provedea cu cele de lipsa, însă vointi'a și rávna iau lipsitu, cá unu nepasatoriu de aceea. Acelea le ascéptá dela elu religi'a, — onórea lui, și poporulu neculta din Bobohalm'a; judece asiá dara on. publicu cetitoriu! — De „Unitu“ nu dicu alta decâtu paguba ca si elu consimite asemenea cu celu „Neunitu“, ca carier'a lui este mai inalta, și mai delicata, și totusi se amesteca în jurisdicți'a altei Biserici, elu este omu nou în Bobohalm'a venit, nu scie cu ce concessiuni mai n'alte s'au ra-

dicatu 2 scóle confessiunale sub unu edificiu. — În fine subscribulu provóca pe caracterulu și onórea lorů pe toti invetiarii acestui Tractu a dá publicitá'tei, de au storsu ce-va venitu dela ori și care l'ba ce este mai multu dela cei mai multi invet. nici pentru întarirea contractelor n'au luat nimicu. — În asemenea modu provóca și pre „Unitu și Neunitu“ din Bobohalm'a a-si documentá scorniturile sele fara nici unu temeiu de publicitá'tii, căci pána atunci subscribulu pre acesti'a nu-i póte considera altcum, decâtu numai de nisece ómeni sumeli, și calumniatori. —

O. Dle Redactoru! fiindu ca cu datulu 1 Martiu a. c. m'amu adresatu on. Redactioni a „Gaz. Tr.“ cá acestu respunsu sa-lu primésca, și sa-lu deo publicitá'tei din cauza, ca în aceea au esitu articulu asupritoru, dara nevedindu primirea acestui'a pána acum — cu tóta cuveninti'a me rogu de on. Dn'i'a vóstra a avea bunatate alu primí, si alu dá publicitá'tei, sub propriulu meu nume, în colónele „Telegrafulu Român.“

Georgiu T a m a s i u Protop. gr. or.

#### Principatele române unite.

Eri pe la 11 óre, Domnitoriulu Serbilorů a facutu intrarea sea în Capital'a Romaniei, Mari'a Sea Domnitoriulu l'a întempinatu la bariera insótitu de casa Sea militară; trupele garnisónei și gard'a natiunala erau isirate în trecátulu Inaltimilorů Loru pána la palatu.

Persónele care insotiescu pe printiulu Michailu suntu d. Marcovici presiedintele Senatulu, d. Milivoi Petrovici Blasnavatu, ministru de resbelu, d. Iot'i'a Marcovici, Senatoru, pasi'a dela Belgradu și altele.

Pe la 1 $\frac{1}{2}$  óre în LL. cu suit'a Loru au făcutu o preumblare prin bariera Ferestráu la Spitalulu Colintin'a, unde au visitatu instalatiunea bolnavilorů, și organizarea acestui stabilimentu cu aménutul, de acolo s'au dirigitu prin bulevardele esteriore la arsenalu pe care asemenea l'a visitatu în detaliuri precum și manegiulu și casarm'a Malmezónu, pe urma au mersu prin bariera Spirea la casarm'a Alexandru, și la atelieru unde au esaminatu deosebite modele de arme și masínele.

Inaltímele Loru s'au intorsu la palatu la órele 5 dupa amédi. La prandiu M. Sea a intr'unitu în onórea veniri Printiulu Michailu, pe Pré SS. Metropolitulu primatu, P. SS. Metropolitulu Moldovei

subordineze Episcopulu seu. Sa vedemu însă, ce dice Balsamónu în interpretarea acestui canonu; elu aduce urmátorele: „Mitropolití și Episcopii rezimati pre acestu canonu, și pre alte canóne, murmura în contr'a acoloru, cari se róga, cá în tinuturile lorů sa se puna cruci patriarchali, și de aceea unii au molestatu adeseori urechile Imperatoriulu și ale Patriarchulu, rugandu, cá darea crucilor patriarchali sa se radice, și adeva cá acei'a sa nu se bage în séma, cari s'aru recurge pentru acele. Insa nu s'au ascultat, și candu au postulat, cá sa li se arete canónele, care iarta defigerea unoru asemenea cruci, li s'au datu îndereptu rugarea, căci Biserici'a prea santa — patriarchatulu — s'au provocatu pre obiceiulu celu îndelungatu nescrisu bisericescu, care s'au tinutu cá unu cononu din timpii imemoriali, și se tine și astadi“. — Sa vedemu acum și aceea, ce dicu interpretatori di Pidaliónu; ei afirma: „ca acei preoti și mireni, cari zidescu în deosebite Metropolii și Episcopii „Stavropighii“ nu se supunu pedepsei canonulu 31 apostolescu, căci asiá invatia Balsamónu, și căci tóte Metropoliele, archiepiscopiele și eparchiele s'au impartitu între Patriarchi, și ca Metropolitii și Archiepiscopii suntu subordinati potestati Patriarchilorů dupa canonulu 6 și 7 alu Sinodulu ecumenicu I, și dupa canonulu 2 și 3 alu Sinod. ecumenicu II, în urm'a carorů Metropolitii și Archiepiscopii pomenescu la liturgia pe respectivulu Patriarchu, pentru aceea amesuratu acestorů canóne, Patriarchii au dreptulu sa dee în eparchiele Metropolilorů și Archiepiscopilorů cruci spre înfintiarea manastirilorů „Stavropighii“, unde înca se pomenesce numele lorů la liturgia, ca în aceste „Stavropighii“ Archiepiscopii n'are nici o impartasire de santite slujbe, și de întarirea Ighumeniilor, nici de judecat'a gresielelorů, fara numai ómenii, căti au locuitu în Stavropighiele patriarchale mai înainte și dupa zidirea lorů, suntu subordinati Episcopulu localu.“

V. Dovedi, ca Stavropighiele suntu anticanonice.

Amu vedutu în numerulu precedentu interpretarea canonulu 31 apostolescu prin Balsamónu, și

dintr'ens'a nu vedemu alt'a, decâtu nepotrivre cu canonulu cestionatu, carele apriatu osandesce pe preoti și crestini, cari parasindu și despretiundu fara vina pe Episcopulu lorů, facu altare dupa volnici'a lorů; și Balsamónu totusi dice: ca unii Metropolitii și Episcopii provocand-se la acestu canonu apostolescu au nisutit la patriarchatu, cá sa nu incuviintieze rugarea nimenu pentru Stavropighii, dar aceea li s'au inapoiatu, și ca cându acei Archiepieri au postulat de a li se aretá canónele, care dau patriarchatulu dreptulu de înfintiarea Stavropighielorů în eparchii streine, li s'au respunsu cu provocare la obiceiulu celu îndelungatu din timpii imemoriali. — Cum se póte provocá cine-va la obiceiulu îndelungatu din timpii imemoriali în privinti'a Stavropighielorů, înca nu pricepem, candu scim, ca între véculu alu unspredecelea, candu Balsamónu au scrisu Comentarele sale la Canóne, nu este mai multu de dóue vécuri, prin urmare nu este acestu astfelu de îndelungatu tempu, care aru întrece memori'a ómenilorů. Și fiindca Sinodulu ecumenicu din urma s'au tinutu la Nicea în an. 788, ear celu localu din urma la an. 879 la Constantinopole în biseric'a Sf. Sofii, și nici în aceste Sinóde din urma, nici în cele de mai înainte Metropolitii și Episcopii n'au paritu pentru Stavropighii pe vre-unu Patriarchu, căci fara indoie n'au ayutu ansa; pentru aceea afirmámu, ca obiceiulu de a zidi manastiri „Stavropighii“ s'au potutu incepe numai dela alu diecelea vécu din volnici'a patriarchulu sprijinita de cátra potestatea civila în contr'a sustátorelorů canóne, ceea-ce în véculu alu unspredecelea nu s'au potutu caracterisá de unu obiceiulu îndelungatu din timpii imemoriali, în contr'a carui'a Metropolitii și Episcopii, precum însuși Balsamónu marturisesce, au protestatu, provocand-se la canóne, și prin aceea aretandu, ca usulu, la care patriarchatulu ser povóca, este abusu.

Noi înca partinimu pasii acoloru venerabili Metropolitii și Episcopii, căci suntemu de acea firma credintia, ca „Stavropighiele“ suntu nisece abuzuri din timpii decadintiei luminei bisericesci, și spe-

ramu, ca acestu abusu în véculu nostru nu se mai practiséza.

#### VI. Continuare I.

Amu vedutu mai susu și interpretarea canonulu 31 apostolescu din Pidaliónu, despre care înca trebuie sa dicemu, ca aceea nu se potrivește nici cu liter'a nici cu spiritulu acelu canonu apostolescu, căci de acolo, pentru ca unu patriarchatu constá din mai multe Metropolii și Episcopii, nici decum nu urméza, ca Patriarchulu iarů compete și jurisdictiunea archierésca în acele Metropolii și Eparchie, séu dreptulu de a face dupa placu în acele ori ce aru vrea, căci cerculu activitá'tei unu patriarchatu fatia cu Metropoliile și Eparchiele, care se tinu de elu, este otaritulu în canóne, și nu-i este iertatu a trece preste ele, precum aceluși amu aretat; și deca Patriarchulu n'are dreptu sa liturgisésca în biserică din Metropolii și Eparchie, fia acele și sufragane ale scaunulu seu, cu atá'tu mai puțin au dreptulu de a-si subordiná jurisdictiunei sale vre-o manastire din Eparchia straina.

Este de însemnatu și acelu pasajiu din susu aminti'a interpretare, unde se dice: „ca numai cate-va Stavropighii potu sa fia, cá sa nu se calce canónele, care renduescu, cá manastirile și monachii sa fia supusi Episcopilorů localu;“ căci este o parere gresita, candu cine-va cugeta, ca canónele nu se calea prin putine Stavropighii. Interpretatori di Pidaliónu au uitatu cuvintele Mantuitorulu prin care au invetiatu: „ca aceluși, carele va stricá un'a dintre porunci, și va invetiá asiá pe altii, mai micu se va chiamá intru imperati'a ceriurilor; ear celu ce va invetiá si va face, acest'a se va chiamá mare intru imperati'a ceriurilor“ (.) ; au uitatu și invetiatur'a Apostolulu Iacobu: „ca ori cine va pádi tóta legea, si va gresi în contr'a unei porunci, acela s'au facutu vinovatu tuturorů poruncilorů; prin urmare canónele se vatema si prin putine Stavropighii, si același, care gresiescu în contr'a unu canonu, se face vinovatu tuturorů canónelorů.

(Va urmá.)

(C) Mateiu V, 19. — (C) Iacobu II, 10. —

și Sucevei, pe dlu Presedinte alu Adunării, pe dnii ministri, pe corpulu diplomaticu, pe d. Presedinte alu Curtiei de Cassatione și alte notabilități.

Marșa Sea Domnitoriulu a radicațu toastulu urmatoru:

„Vedu cu o vîva satisfacțiune pentru noi pe Alteti'a Sea Principele Michailu; radicu acestu pacharu în sanetatea Altetiei Sele și urezu prosperitatea natiunei viteze a Serbiloru. Sa traiésca printiulu Michailu, Sa traiésca bunulu meu frate, și bunulu meu vecinu.“

Inaltimea Sea Printiulu Serbiei a respunsu cu toastulu urmatoru:

„Radicu acestu pacharu în sanetatea Mariei Sele Printiului Carolu I, Sa traiésca bunulu meu frate, Sa traiésca Romanu'a.“

Pe la órele 8 1/2, poporatiunea Bucuresiloru, a făcutu o manifestatiune cu faclă aretandu bucuria sea prin strigatele entusiastice.

Pe la 9 óre, Serbiu aflati în Bucuresci au făcutu o asemenea demonstratiune, avendu de scopu a aretá viu'a loru placere de a vedé pe Domnitoriulu loru în Capital'a Romaniei.

În. Loru au onoratu cu presenti'a Loru reprezentanti'a ce s'a datu în Teatrulu celu mare.

Inaltimea Sea principele Domnitoru alu Serbiei chiamatu de impregiurári grabnice, cu parere de reu a fostu silitu a parasí Capital'a Romaniei adi diminétia.

Inaltimea Sea este indoitu machnitu ca n'a potutu primí corpusile Statului, spe a le puté esprima prin graiu adancele sele simtieminte de simpatia, pentru natiunea romána. (Monit. 2 Apr.)

„Romanulu“

### Varietáti.

\* \* La serbarea încoronárii, scrie unu Szapary din Vien'a la Pest'a ca procesiunea încoronárii va merge pre sirulu Dunării la biseric'a parochiala, unde se va face juramentulu, de aici va trece prin calea Vatu și Dorotea la piétia Franciscu Iosifu, unde se va face lovitur'a cu sabi'a. Tóte lucrurile de decoratiune trebuie sa fiu gat'a pâna la 2 Martiu. —

\* \* În Bud'a-Pesta se desvóltá o activitate fórte mare, cá sa fia gat'a pregatirile pentru ceremoniele de încoronare pe tempulu otarítu.

Fiindu insa corón'a este la încoronare de mare însemnatate, pentru aceea afli cu cale a dá în privintia insignieloru de încoronare urmátorea deslusire: Corón'a santa de acum este compusa din dúe coróne. Una (cea din launtru) o au primitu regele Stefanu dela Pap'a Silvestru II; acést'a pentru figurele, ce se afla pre ea cu inscriptiunea latina, se numesce cea latina. Partea acést'a a corónei constá dintr'o caciula de auru semicrotunda, carea este corón'a cea adeverata; preste acést'a se afla dúe semicercuri încrucisiate, pre cari este unu cercu, a cărui culme pórtá crucea cea de auru. — Partea cea de desuptu a corónei constá dintr'unu cercu de auru provediutu cu diamanturi, care e legatu prin o fasia de auru decorata cu margaritare de partea cea din susu a corónei. — Corón'a santa trage nóue marce și siése loti; se afla p'intre diamanturi cinci dieci de saphire, cinci-dieci de rubine, trei sute trei-dieci și optu de margaritare, și nóue lantisióre mici de auru. De corón'a se tine și sceprulu regiu de auru curatu (nu se scie, dela care rege se deduce; la încoronare lu tine regele în mána); mârulu de auru cu crucea cea dupla în verfu; și acést'a se întrebuintéza la încoronare; și spad'a St. Stefanu. Dupa datele istoriciloru unguresci se dice, ca ea este aceeași, care o au întrebuintiatu în batalia, ce o au avutu în contr'a conducatoriului partiei rebele, Kupa. Cu spad'a acést'a se incingu principii, candu se încoronéda; mai incolo, mant'a u'a (palast) S. Stefanu; O mant'a într'adeveru antica; ea este cam în form'a unui felonu, care acoperé totu trupulu și este manufactur'a vechia pretiósá, în carea suntu întiesute cu fire de auru figuri și inscriptiuni; mantau'a acést'a o au făcutu insasi consort'a lui Stefanu, princés'a din Bavaría Gizel'a și o au datu regelui de prezentu. Istoricii dicu, ca regele Stefanu nu o au purtatú nici odatá și ca numai mai tardu s'au primitu între celelalte insignii și se întrebuintéza cá mantá de încoronare spre aducearea aminte de s. Stefanu și la consórtia lui; — în fine crucea apostolica a s. Stefanu. Istoricii a-

firma cumca aceea, carea o au tramisu Silvestru II. cu titul'a apostolica, s'au perdutu dimpreuna cu stégulu. Crucea carea se pórtá acum'a inaintea regelui la încoronare — și anumitu de Eppulu celu mai teneru, siedindu calare — cá insignia apostolica, se trage de pretempulu regelui Mathea Corvinu. — (H. Z.)

\* \* Fói'a oficiala din Bud'a-Pesta aduce denumirea lui Haynald de Archiepiscopulu la Galocia.

\* \* În 22 Aprile se deschide teatrulu (nemtiescu) aici în Sabiiu sub Directiunea de mai inainte. „Hrm. Z'g.“ ne spuné despre acést'a și arata mai multe nume a noiloru membri atátu pentru opera cátu și pentru drame etc. Canda vomu puté avé și teatrulu románu?

\* \* Famili'a imperatésca din Rússi'a au tramisu comunei bisericesci gr. or. din Agram (capital'a Croatiei) mai multe vestminte fórte pretiósé pentru servitiulu Stei Liturgii. Acelea suntu destinate pentru unu Episcopulu, patru preoti și patru cantori. Vestmintele asiá suntu de pretiósé incátu Archiepiscopulu rom. cat. Haulik au disu, ca pre lângá tóta vistieria bisericiei catedrale (rom. cat.) acést'a nu posedé vestminte cá acelea. Chindisitur'a cu auru le redica la unu pretiu ce trece preste 35,000 fl.

\* \* „Zastav'a“ spune ca cuvántárele nemagiáriloru din diet'a pestana, diariile magiare le reproduce reu séu nu le reproduce de locu și apoi mai tardu li se facu imputári ca aru fi vorbitu contra legalitáti

\* \* Dela unu Poszeszor magyar din B... Astfelu se incepe adresa unei corespundintie ce ne veni prin posta în dilele trecute. Intentiunea acelei corespundintie fu buna, pentrucu percurgendu o amu aflatu din trens'a, ca la ocașiunea instalatiunei unui preotu magiaru în B... au luat parte, fratiesce, și preotii románi de acolo, fiindu acesti'a invitati de cátra magiari. Nu ne place insa calea corespundintelui, carele se vede ca-i place a se pune dupá spatele unui nerománu. Unu atare lucru trebuie sa-lu desaprobámu îndata ce dámu de urma-i, spre invetiatur'a altor'a. În casulu de fatia suntu semnele invederate, de-si nu putem decátu numai a ne prepune, ca cine e scriitoriulu. Atáva e siguru ca nu e magiaru dupa cum se geréza. Pentrucu déca și suntu magiari (tierani), cari vorbescu mai bucurósu romanescé și cari limb'a loru nu o mai sciu, totusi dela unu magiaru (corespund. e scrisa romanescé impestriata cu cuvinte magiare), care scie sa pórté condeiulu nu credemu, ca va scrie g y ö r ö g y în locu de g ö r ö g și e g y e z ü l t în locu de e g y e s ü l t și L e l k é z în locu de l e l k é s z; iera ortograf'a romána sa o greuiésca numai în unele síre și în altele nu.

\* \* O gluma a bar. E ö t v ö s se spune Pressei celei nóue din partea unui corespundinte pestanu, precum urméza: Bar. Beust se esprima în o convorbire de ale sele cátra ministrulu ung. de culte: În diet'a Dvóstre tóte mergu cá pre sfóra; nici producerile în unu teatru de curte nu s'aru nimeri mai bine. Dar între noi scumpe Barone, câte probe ve obicinuiti Dvóstra sa faceti? „O! Dta nevateami. Merge și fára proba, cá de pe fói'a dupa sufleriu“, respunse cu intimitate bar. E ö t v ö s.

\* \* Precum se aude principele Stirbeiu pâna candu au fostu în Vien'a s'au interesatu tare de calea ferata din Transilvania: Aradu—Alb'a Iuli'a și pentru cladirea ei mai departe Sabiiu—Turnu rosiiu. Principele aretá din partea Romaniei, ca împreunarea dela Turnu rosiiu aru fi pentru tíer'a sea lini'a cea mei folositoare și cea mai scurta.

\* \* Franci'a prelángá încercárele diplomatice de a compune lucrulu în modu pacicu se pregatesce de unu resbelu mare. Tóte trupele nu potú capetá puscile cele nóue (chassepot) ci numai venatorii, ceeaalta infanteria remanu cu puscile de pâna acum, cari se dice ca batu mai departe decátu cele prusiane. Pre lângá acést'a au aflatu francii nisce tuuori usióre, la cari doi ómeni suntu de ajunsu de a le folosi. Acestea se umplu cu unu felu de bómbe, cari îndata ce esu din tunu se spargu și imprascia glóntiele din bómbe incatu rumpu și stricia din unu spaitiu însemnatu totu ce le vine inainte.

### Publicare de concursu.

Spre ocuparea de 2 locuri pentru transilvaneni în fundatiunea aerariale, care cu inceputulu anului scolasticu 1867/8 voru deveni vacante în in-

stitutele mai inalte pentru cualificarea militare adeca în institutele de cadeti și academiile militare; mai incolo e unu locu de fundatiune aerariale pentru transilvaneni care va deveni vacantu în institutele pentru cualificarea militare primare adeca în casele de cresceri și compagnele scolari, se escrise prin acést'a concursu pâna în 25 Maiu a. c.

Concurentii spre ocuparea vre-unui'a din locurile acestea de fundatiune se provóca prin acést'a a substerne în terminulu prieftu petitiunile provediute cu documentele mai josu prescise la oficiile politice respective spre a se inaintá Guvernului acéstui'a regiu.

Petitiuni suntu a se aclude:

1. Cartea de botezu a aspirantului,
2. Testimoniulu de impunsa,
3. Testimoniulu de sanetate edatu de unu medicu militaré graduatu,
4. List'a mesurai compusa de comand'a militara a cercului, de statiune, séu de întregire, și
5. Testimoniulu celu din urma scolaru alu aspirantului.

Spre orientarea concurentiloru se aduce aminte, cumca spre primirea în anulu 1. a unei case de crescere primare e determinata etatea între 7 și 8 ani.

Primirea în unu cursu anuale mai inaltu e condiunata de o instructiune elementara corespunditoare; totusi e de ajunsu chiaru spre primirea în cursulu anuale alu patrula, absolvirea clasei a 2-a normale cu resultatulu bunu.

Etatea de susceperé pentru anulu primu într'unu institutu de crescere superioru séu într'unu institutu de cadeti, este egale în ambe institutele acestele și adeca între 11 și 12 ani.

Spre primirea în anulu primu într'unu institutu de crescere superiora debue cá aspirantele sa fi absolvatu cu succesu bunu class'a a 3 normala.

Pentru intrarea în anulu I. în institutuulu de cadeti se pretinde absolvirea cu calculu bunu a clasei a 4 normala.

Spre primirea în unu anu scolasticu mai inaltu a unui institutu superioru de crescere séu a unui institutu de cadeti e necesu o sciintia pregatitóre mai desvóltata, și anume: spre a putea intrá în anulu alu 2 alu unui institutu de cadeti, se pretinde absolvirea cu succesu bunu a clasei prime dinu gimnasiulu inferioru séu scóla reale inferiore, iera pentru anululu scolare alu treilea séu alu patrula, cunoscintia aceloru obiecte care suntu prescise pentru a 2 resp. a 3 clasa a unei scóle reale séu a unui gimnasiu inferiore.

Pentru institutele de crescere suntu pretensiunile mai mici, cáci e de ajunsu chiaru spre intrarea în unulu din anii scolastici finali absolvirea perfecta a clasei normale a 4.

Spre a putea intrá în o academia militaré se pretinde, pre lângá cátu-va cunoscintia a limbii francese, absolvirea eminenta a anului scolaru primu din atare gimnasiu séu scóla reale superióre, séu celu putinu absolvirea eminenta a tuturor claselorü unui gimnasiu micu completu séu a unei scóle reale inferiore.

În academiile militare se primescu aspirantii echisivu numai în anulu I. și anume în etatea între 15 și 16 ani.

Primirea definitiva aterna dela resultatulu unui esamenu ce se tine cu aspirantele în institutu însusi.

Dela reg. Guvernu alu Transilvaniei.

Clusiu în 7 Martiu 1867.

Nr. 10—1

### Varu de Orlatu

Irimie Banciu și Ión Serbu Ghisiu facu prin acést'a cunoscutu, ca au luatú în arenda pre nóue ani captórele de varu ale comunei Orlatulu și ca de aci în colo voru liferá varu arsu bine, cu 7 fl. v. a. butea, la tíera, eara pentru Sabiiu cu 7 fl. 4 xr. întielegédu aci și carausi'a și banii dela pórtá.

Pentru mesura drépta voru fi respundietori pre lângá arendatori și carausii.

Prenumeratiunea în privintia acést'a o îngrigesce de adi incolo D-lu Samuilu Fridericu Setz senioru, uliti'a sárei Nr. 592.

Sabiiu 12 Aprile 1867.

12—1

IDREPTARE. În nr. tr. pag. 112 col. III dupa sir. 20 e a secetii alu 51-lea siru de pe a II. col.